

Koncert sester Vere in Nadežde Černijeckih v ljubljanskem »Unionu« dne 8. dec. ni zadovoljil popolnoma. Lani v isti dvorani nastopivši sta vzbudili koncertantinji željo, da bi ju zopet slišali, predstavili sta se takrat kot novi zvezdi toplega žara, velikih talentov. Po sporočilih sta prepotovali potem mnogo širnega sveta in se sedaj vrnila žal z znatno izgubo prvotne višine. Še je Nadežda v polnozvočju sonornega svojega alta, toda ležernejša je postala v rabi tega zaklada in že se javljajo pege, ki motijo. In Vera pianistinja, ki je opravičevala nado, da dostopi višino svoje vrstnice Careño, se nam je vrnila, upadajoča na nivo zanemarjanja svoje izobrazbe. Treba tu radikalne prelevitve, trebe opore, ki bi jo naj na novo povzdignila, saj bi bilo škoda vsega dobrega, česar je zmožna. Potem zalije zopet sok njeno danes uvelo pojmovanje, nadomesti disciplina današnjo površnost in poda nam potem Beethovno »appassionato« v celoti, kakršno zahteva spoštovanje klasičnega dela, ne pa le diletantske izbire dveh stavkov, poda potem tudi Chopinovo sonato b-mol, op. 35, nekrajšano, ne le njenega odlomka »marche funebre«.

Dr. V. Foerster.

Koncert pevske zveze moravskih učiteljev dne 29. decembra 1907 v ljubljanskem »Unionu« je izval z elementarno silo misli in srca poslušalcev, izzval je soglasno sodbo, da ostane nepozabljen po svoji vzornosti. Kar so podali moravski učitelji, družba petdesetih pod vodstvom prof. Ferdinanda Vacha najvestneje discipliniranih pevcev, zadivlja po vrlinah prednašanja, vznáša po izvrstnosti podanega, njih spored je izbera instruktivnega, vzgajajočega blaga, ki nudi nove vpogleda, daje čutiti novo mišljenje, novo smelo ustvarjanje. Od Smetanove široko in plastično pa veselo slikajoče »Pesmi na morju« tja do Frid. Hegarjevega grandioznega »Tabora mrtvih«, te dramatski velike balade o morečem, tulečem mrazu, je sledila v sporedu dolga vrsta prelepega: Viteslava Nováka barvno neobičajno učinkujoča »Vánoční ukolébavka«, Jos. Klička zanosa polni »Náš zpěv«, Edvarda Griega globoko zamišljena »Marná láska« in »Marianská, Křížkovskega v drzen vrtinec izpeljani »Dar za lásku«, L. Janáčka šaljiva »Klekanica«, H. Palle razkošna »Cibulíčka« in Jana Maláta nepozabni »Ty klášterský zvony«. Ves ta niz muzikalno odlično sestavljenih skladb je izkristalizoval zbor moravskih učiteljev v bisere, ki se svetijo v sijaju dragocenosti. Koliko da zahvalja skladba oživljajočemu intelektu zborovemu, se je pokazalo najmarkantneje ob Křížkovskega dobro znani »Utonuli« in Iv. pl. Zajca popularnem »Večeru na Savi«, ko smo zastrmeli od novih pestrih žarkov, v katerih je zablestela znana nam glasba. Kot apostoli pravega zborovega petja so stopili moravski učitelji pred nas, odičeni z vsemi prednostmi idealno navdahnjenih muzikov, polnih visokega stremljenja in vzplamteli od ljubezni do petja, od spoštovanja do intencij skladateljevih. Umerjenost v glasu, pokornost intelektu zborovodje, vestnost v fraziranju čarajo iz petja moravskih učiteljev ono toplo, v milini se topečo harmoničnost, ki vpliva tako blagodejno, da se prikupi vsa srca, da budi čutenje, da drami in vodi želje, doseči tako višino. In poudariti treba, da pojo moravski učitelji na pamet, tudi v tem oziru dosegajo ideal pevanja v zboru; tolikšno je proučenje skladbe, da je prešla pevcu v njegovo bistvo, da more na novo ustvarjati, kar mu je ustvaril skladatelj.

Dr. V. Foerster.

rakitovje, da je dobilo še več nego življenje za življenje, kajti tudi Tilka bo legla in ne bo več vstala in bogve, kako dolgo bo mogla prenašati te udarce starka, babica, ki ji je bila duša tako silna, da je poslala starega moža tja, naj se — maščuje. Mnogo, preveč teme, preveč smrti vsepovsod! In vendar se mi zdi, kakor da bi vse te grože neposredno ne čutili, saj je vse to povedano tako prizanesljivo, tako posredno, kakor nam opisuje smrt tudi — ljudski, narodni pevec. To je Meškova posebna in osebna nota, zato pa Meško ni in ne bo — dramatik. (Dalje.)

Dr. Iv. Merhar.

Besedni red v govoru. Spisal Anton Breznik. Ponatisnjeno iz „Dom in Sveta“, 1908. Cena 1 K 50 h. Ljubljana, 1908. Založila „Katol. Bukvarna“. Natisnila „Katol. Tiskarna“. — Zanimiva študija, o kateri izpregovorimo še.

Carniola. Zeitschrift für Heimatkunde. Geleitet von Dr. phil. Walter Šmid. Trubernummer. Erster Jahrgang. 1908. Heft II.

Vsebina tega spominu našega prvega slovstvenika posvečena številka „Carniole“ je sledeča: Dr. phil. Ottmar Hegemann: 1. D. M. Primi Truberi. 2. Hofrat Professor dr. Arnold Luschin R. v. Ebengereuth: Dr. Theodor Elze. 3. Hofrat Professor dr. Johann Loserth: Steiermark, Kärnten und Krain und ihr Zusammenwirken wider die Gegenreformation. 4. Dr. Friedrich Ahn: Zeitgenössische Buchdrucker als Förderer von Trubers Werk (1550—1595).

✱ Glasba ✱

Slava domovini. Spevoigra. Dvo- in triglasni zbori s samospevi ter z deklamacijami, uravnano za spremljevanje na klavirju in harmoniju. Sestavil in izdal Anton Kosi. Dobiva se pri izdajatelju (Središče, Štajersko). Cena 3 K 20 h.

Ta spevoigra se je pod vodstvom prirediteljevim uprizorila že pred dvema letoma v Središču. Razni listi so se izjavili o tej uprizoritvi kakor o delu samem prav pohvalno. Lansko leto je izdal isti avtor spevoigro „Letni časi“, o kateri so se čule istotako ugodne sodbe.

Splošni pregled

Cesarjev spomenik. Spomenik, ki se postavi v proslavo šestdesetletnega slavnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani pred justično palačo, izdeluje naš domači kipar L. Peruzzi.

Trubarjevo slavlje, čigar štiristoletni rojstni dan se je ponovil 8. junija t. l., se je moralo vsled raznih ovir preložiti na september. Osnutek za spomenik našemu prvemu slovstveniku, ki se odkrije povodom septembrskega slavlja, je napravil znani kipar Fr. Berneker. — Naš list objavi v septembrski številki dve